

Skala produkcji zwierzęcej

praca magisterska z Integracji Europejskiej

Skala chowu zwierząt to kolejna cecha różnica rolnictwo polskie od unijnego. W polskim rolnictwie średnia wielkość stada jest mniejsza niż w którymkolwiek w kraju Unii Europejskiej. W Polsce przeciętna wielkość stada wynosi 5,6 sztuki, a w UE kształtuje się na poziomie 47,4 sztuki, czyli jest ponad 8-krotnie większa.. Po kilkanaście sztuk liczą stada w Portugalii i Grecji, natomiast w pozostałych krajach UE są to stada liczące po kilkadziesiąt sztuk, z czego Dania, Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg i Wielka Brytania w granicach 70-100 sztuk.

Rozpowszechnienie w gospodarstwach rolnych po rozdrobnionej strukturze obszarowej gospodarstw jest kolejną przyczyną dekoncentracji chowu bydła. Liczba gospodarstw rolnych, które prowadzą chów bydła w Polsce odpowiada ilościowo ponad 60% gospodarstw rolnych prowadzących chów bydła w piętnastu krajach UE. W Polsce ponad 85% gospodarstw rolnych ma stada liczące mniej niż 10 sztuk, z czego prawie 44% ma po 1-2 sztuki. Z kolei w rolnictwie w Unii Europejskiej gospodarstwa, które posiadają do 10 sztuk bydła stanowią mniejszość.

Tabela 8. Struktura gospodarstw prowadzących chów bydła wg wielkości stada w krajach UE i Polski w 2000 roku.

Kraje	Gosp. z chowem bydła (tys.)	Udział gosp. z bydłem (w %)	Struktura gospodarstw posiadających bydło wg wielkości stada (w %)
-------	--------------------------------------	--------------------------------------	---

1-2	10-19	30-49	50-99
Austria	102	48,5	6,1
Belgia	43	64,0	15,1
Dania	24	38,0	3,9
Finlandia	31	33,9	2,6
Francja	300	44,1	3,5
Grecja	38	4,6	23,7
Hiszpania	198	16,4	17,3
Holandia	48	44,5	2,1
Irlandia	133	90,0	1,4
Luksemburg	2	66,7	1,2
Niemcy	287	53,7	6,9
Portugalia	101	24,2	41,5
Szwecja	39	43,5	<18,5
Włochy	227	9,8	16,3
W. Brytania	129	55,3	1,9
UE-15	1770	25,3	<31,8
Polska	1092	59,1	43,8

Źródło: „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2000 roku”, GUS Warszawa 2001

31,8% prowadzących ten rodzaj chowu (tab.8).^[1] Jednak zdecydowanie większe dysproporcje są zauważalne przy porównywaniu struktury pogłowia. W Polsce w stadach do 10 sztuk jest skupione prawie 50% całego pogłowia bydła, natomiast w rolnictwie UE tylko 2,8%.

Z kolei udział gospodarstw posiadających stada bydła liczące ponad 50 sztuk w UE wynoszą 30%, ale skupiają one 77% całego pogłowia bydła w krajach Piętnastki, natomiast ponad połowa pogłowia całego bydła znajduje się w stadach powyżej 100 sztuk. W Polsce gospodarstwa posiadające stada liczące powyżej

50 sztuk stanowią mniej niż 1% a w nich skoncentrowane jest niecałe 10% pogłównia.

W ostatnich latach w Polsce nastąpiło zmniejszenie udziału gospodarstw zajmujących się chowem bydła oraz nastąpił spadek pogłównia bydła. W ciągu ostatnich 10 lat z chowu bydła zrezygnowało ok. 500 tys. gospodarstw. W krajach Wspólnoty także miał miejsce spadek liczby gospodarstw zajmującym się chowem bydła, ale w mniejszym stopniu jak w Polsce.

Dekoncentracja w chowie bydła znajduje wprost odzwierciedlenie w skali chowem krów mlecznych. W Polsce chowem krów mlecznych zajmuje się 1038 tys. gospodarstw rolnych a w krajach Unii 835 tys. i jest to liczba mniejsza o 20% niż w Polsce, natomiast pogłównie krów mlecznych w Polsce (około 3 mln) stanowi odpowiednik niecałych 15% pogłównia w rolnictwie unijnym (ponad 21 mln). Przyczyna tak dużej dysproporcji jest to, że w rolnictwie polskim chów krów prowadzi 56,1% gospodarstw a w rolnictwie krajów UE niecałe 12%. W Polsce spośród gospodarstw prowadzących chów krów mlecznych aż 95,4% posiada stada liczące mniej niż 10 sztuk, natomiast w krajach UE stada liczące 10 sztuk stanowią zaledwie 31,8% gospodarstw prowadzących ten rodzaj chowu (tab. 9). W Polsce 75% całego pogłównia krów mlecznych stanowią stada liczące do 10 sztuk, za to w krajach unijnych tylko 6,1%.^[2]

Niekorzystna struktura pogłównia krów oraz gospodarstw zajmujących się produkcją mleka są główną przyczyną ograniczającą rozwój branży mleczarskiej. Rozdrobnionej produkcji towarzyszą wysokie nakłady pracy, a małym gospodarstwom nie opłaca się wprowadzać mechanizacji procesu udoju czy magazynowania mleka. Wszystkie te czynniki wpływają negatywnie, obniżając jakość mleka.

Podobna dysproporcja jak w chowie bydła, czy krów mlecznych występuje w skali chowu trzody chlewnej. W Polsce występuje duża liczba gospodarstw zajmujących się chowem trzody chlewnej. Jest to 856 tys. gospodarstw, wobec 1125 tys

gospodarstw w krajach członkowskich. Przeciętna wielkość stada trzody chlewnej w Polsce wynosi 20 sztuk a w UE ponad 100 sztuk (tab.10)^[3].

Chowem trzody chlewnej zajmuje się w Polsce ponad 46,3% gospodarstw, natomiast w krajach UE średnio 16,1%. Największe znaczenie w produkcji trzody chlewnej w Polsce mają gospodarstwa posiadające stada od 10-100 sztuk.

Tabela 9. Struktura gosp. prowadzących chów krów mlecznych według wielkości. stada w UE i Polsce w 2000 roku.

Kraje	Gosp. z chowem krów mlecznych (w tys.)	Udział gosp. z krowami mlecznymi (w %).	Struktura gosp. posiadających krowy mleczne wg wielkości stada (w %).
1-2	3-9	20-29	50-99
Austria	78	37,1	15,8
Belgia	20	29,8	>11,6
Dania	11	17,4	2,5
Finlandia	25	27,4	4,8
Francja	146	21,5	3,5
Grecja	24	2,9	37,5
Hiszpania	106	8,8	27,5
Holandia	35	32,4	4,7
Irlandia	39	26,4	4,6
Luksemburg	1	33,3	1,1
Niemcy	186	34,8	6,8
Portugalia	33	7,9	45,8

Szwecja	16	17,9	10,5
Włochy	102	4,4	15,2
W. Brytania	36	15,4	2,8
UE-15	858	12,3	>37,3
Polska	1038	56,1	68,0

Źródło: „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2000 roku”, GUS Warszawa 2001

Od 1990 roku średnie pogłowie trzody chlewnej w Polsce wzrosło dwukrotnie. Ubyło ok. 600 tys. gospodarstw zajmujących się chowem tego gatunku. Głównie zlikwidowano gospodarstw posiadające stada trzody chlewnej do 10 sztuk, natomiast wzrósł udział gospodarstw posiadających stada ponad 100 sztuk. Mimo tego nadal zaledwie, co piąte-czwarte zwierze znajduje się w stadzie przekraczającym 200 sztuk, podczas gdy w krajach UE w stadach tych skupione jest prawie 90% ogółu pogłowia trzody chlewnej.^[4]

Tabela 10. Struktura pogłowia trzody chlewnej wg wielkości stada w wybranych krajach UE i Polsce w 2000 roku.

Kraje	Pogłowie trzody chlewnej (tyś.)	Przeciętna wielkość stada (szt.)
Francja	15473	198,5
Grecja	939	44,7
Holandia	15189	722,9
Irlandia	1717	858,5
Luksemburg	74	138,1
Niemcy	24250	118,1
Portugalia	2365	18,2
Włochy	8281	33,1
Wielka Bryt.	7939	557,4
UE-15	121954	105,8

Polska	17122	20,0
--------	-------	------

Źródło: „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2000r roku”, GUS Warszawa 2001

„Rolnictwo polskie charakteryzuje się zdecydowanie większym stopniem rozdrobnienia produkcji zwierzęcej, niż ma to miejsce w krajach Unii Europejskiej. Struktura chowu poszczególnych gatunków zwierząt w okresie ostatnich dziesięciu lat znacznie się poprawiła, jednak nie wystarczy to, aby zmniejszyć dystans względem rolnictwa w krajach UE. Dalszy wzrost skali chowu zwierząt w gospodarstwach jest zdecydowanie determinowany takimi czynnikami jak: niski poziom specjalizacji w produkcji zwierzęcej jak i całej produkcji rolnej, niski stopień powiązań integracyjnych z rynkiem rolnym oraz struktura obszarowa gospodarstw. Wszystkie te czynniki działają w polskim rolnictwie niekorzystnie, wpływając na wysoki stopień rozdrobnienia produkcji zwierzęcej.”^[5]

^[1] „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2000 roku” GUS Warszawa 2001.

^[2] Poczta W: op. cit., s.27.

^[3] „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2000 roku”, GUS Warszawa 2001.

^[4] Poczta. W: op. cit., s.34.

^[5] Poczta W: op. cit., s.35.

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.